

Klobuky, Kladno dist., Central Bohemian Region

Menhir

(dating unclear)

A menhir, representing one of few megalithic monuments in Bohemia. Similar standing stones are most often dated to the Eneolithic and probably served as burial monuments or ritual sites; it is also possible that they were used as navigation points. A wide range of legends are often connected to menhirs. The menhir in Klobuky is also known as the 'Petrified Shepherd' and was reputedly once surrounded by a herd of stone sheep. Its dating is unclear. An aerial photograph shows a trapezoid feature visible in the field not far from the menhir – according to its shape and size this might hypothetically be an Eneolithic burial monument.

References: Sklenař 1977, 1996; Šarič – Štěpánek 2010.

Navigation points: N 50°18'04.56", E 13°59'04.37".

Access map / site plan.

After Kuna et al. 2014.

Menhir at Klobuky.

Photo Z. Kačerová, 2013.

Menhir at Klobuky.

Photo Z. Kačerová, 2013.

Menhir at Klobuky.

Photo Z. Kačerová, 2013.

Aerial view of the menhir and crop marks in its vicinity.

Photo Z. Smrž, 2009.

Menhir at Klobuky.

Photo M. Kuna, 2013.

Visiting British archaeologists.

Photo M. Kuna, 2013.

Naučná stezka z Kokovic do Klobuk

Menhir

Na severním okraji obce stojí nejznámější český menhir zvaný Kamenný muž, nebo také Zkamenělý pastýř. Vysoký je asi 3,5 metru a váží přibližně 5 tun.

Kámen je tvořen červeným, někde až rezavě hnědým pískovcem, místy s křemennými valounky. Kámen zasahuje ještě asi dalších 0,5 m pod povrch, široký je 1 m.

Nejstarším důkazem o existenci menhiru je vojenská mapa z let 1764 - 1768, ve skutečnosti se jeho stáří odhaduje na několik tisíc let. Je jediným našim menhirem, který byl roku 1898 podrobně archeologicky prozkoumán.

Bylo zjištěno, že kámen je osazen na světlém křidovém pískovci, což dokazuje, že byl vztýčen uměle.

Roku 1852 byla v kraji velká bouře, při které byl Kamenný muž vyvrácen. Proto se v Klobukách sešla obecní rada, na které bylo rozhodnuto, že by měl být kámen znovu postaven.

Na památku prý byly do země pod ním vloženy mince. Záznam o této slavnostní události se nachází v pamětní knize farního úřadu v Klobukách.

Z prostoru menhiru je přímo viditelná hora Říp. Z jejich vzájemné polohy je patrné, že v určitých datech (30.4. a 13.8.) vychází Slunce přímo za horou. Obě tato data jsou významná

predevším v keltském kalendáři. Není však jisté, zda byli Kelové sami staviteli kamene.

O tomto kameni se vypráví mnoho historek a lidových pověstí. Podle té nejznámější prý při každém zazvonění zvonu z klobuckého kostela postoupí pastýř ke kostelu o zrnko pisku. Až se dostane až k němu, nastane soudný den. Když ale zazvoní zvon na protější straně v Kokovicích, postoupí prý zase zpět.

Podle další pověsti byl prý obklopen šesti až dvanácti menšími kameny. To prý tu zkameněl pastevec i s ovci, proto se mu také říkalo Pastýř se stádem. Podle jiné se jedná o pastýře, který prosil Ježíše a sv. Petra, aby zůstal věčně živ.

The information board is titled 'Naučná stezka z Kokovic do Klobuk' and 'Menhir'. It contains several sections of text, photographs of the menhir, and a map of the area. The text describes the menhir's composition, its discovery, and its significance in local folklore. The map shows the location of the menhir relative to the village of Klobuky and the Kokovic area.

Information board on the site.

Photo M. Kuna, 2013.